

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів
України

від _____ № _____

ПОРЯДОК
сертифікації органічного виробництва та/або обігу органічної продукції

Загальні положення

1. Цей Порядок установлює вимоги до сертифікації органічного виробництва та/або обігу органічної продукції (далі – сертифікація), підстави і порядок видачі сертифіката, його дубліката та форму.

2. У цьому Порядку терміни вживаються у такому значенні:
особа – суб’єкт господарювання, що має намір перейти на органічне виробництво та/або здійснювати обіг органічної продукції;
анонсувана перевірка – перевірка, що здійснюється органом сертифікації з попередженням оператора;

додаткова вибіркова перевірка – перевірка, що здійснюється органом сертифікації додатково до перших інспекцій та щорічних планових перевірок відповідно до загальної оцінки ризиків. Додаткові вибіркові перевірки на підставі рішення органу сертифікації відповідно до законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції можуть бути анонсованими або неанонсованими;

неанонсувана перевірка – перевірка, що здійснюється органом сертифікації без попередження оператора;

перша інспекція – перша виїзна перевірка, що проводиться органом сертифікації після укладення між оператором та органом сертифікації договору

на проведення сертифікації та включає оцінювання діяльності оператора, у тому числі за необхідності відбір зразків (проб);

позапланова перевірка – перевірка діяльності оператора (виїзна або невиїзна), що проводиться органом сертифікації протягом року відповідно до політики та процедур планування перевірок та з урахуванням результатів оцінювання ризиків. Позапланові перевірки на підставі рішення органу сертифікації відповідно до законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції можуть бути анонсованими або неанонсованими та включати відбір зразків (проб);

право користування – будь-яке речове право, похідне від права власності на земельну ділянку, включаючи оренду (суборенду), емфітезис, суперфіцій, право постійного користування;

щорічна планова перевірка – обов'язкова виїзна перевірка діяльності та всіх потужностей оператора, включаючи за необхідності відбір зразків (проб), що проводиться органом сертифікації принаймні один раз на рік відповідно до політики та процедур планування перевірок органом сертифікації Щорічна планова перевірка на підставі рішення органу сертифікації відповідно до законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції може бути анонсированою або неанонсированою.

Термін “вихідний корм” вживається у значенні, наведеному в Законі України “Про безпечность та гігієну кормів”. Інші терміни вживаються у значеннях, наведених у законах України “Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції”, “Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів” та “Про охорону прав на знаки для товарів і послуг”.

Етапи процесу сертифікації

3. Сертифікація здійснюється органом сертифікації з метою перевірки та встановлення відповідності процесу виробництва та/або обігу органічної

продукції вимогам законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції (далі – законодавство).

4. Ініціювання процесу сертифікації починається з подачі особою заяви до органу сертифікації на проведення сертифікації та подальшого ухвалення органом сертифікації рішення про укладення договору на проведення сертифікації між органом сертифікації та особою (далі – Договір).

Процес сертифікації органічного виробництва та/або обігу органічної продукції складається з таких етапів:

- 1) укладення Договору між особою та органом сертифікації;
- 2) визначення відповідності усіх стадій виробництва та/або обігу органічної продукції вимогам законодавства шляхом:
 - проведення першої інспекції та визначення дати початку перехідного періоду (якщо застосовується);
 - проведення наступних перевірок;
 - моніторингу та сертифікаційного супроводу господарської діяльності оператора;
- 3) ухвалення органом сертифікації вмотивованого рішення про видачу або відмову у видачі сертифікату.

Орган сертифікації повинен залучати до сертифікації органічного виробництва та/або обігу органічної продукції кожного окремого оператора принаймні двох інспекторів з відповідної галузі органічного виробництва та/або обігу органічної продукції:

одного інспектора з відповідної галузі органічного виробництва та/або обігу органічної продукції, на якого покладаються функції з проведення першої інспекції та/або наступних перевірок;

одного інспектора з відповідної галузі органічного виробництва та/або обігу органічної продукції, на якого покладаються функції з проведення оцінювання результатів першої інспекції та/або наступних перевірок.

Один і той самий інспектор з відповідної галузі органічного виробництва та/або обігу органічної продукції не може одночасно виконувати функції з

проведення першої інспекції та/або наступних перевірок та проведення оцінювання результатів першої інспекції та/або наступних перевірок одного оператора.

Оператор зобов'язаний повідомити орган сертифікації про намір проходити наступну сертифікацію (підтримувати сертифікацію) не пізніше, ніж за 6 місяців до завершення дії попереднього сертифіката.

Договір на проведення сертифікації

5. Для проведення сертифікації особа надсилає до органу сертифікації заяву в паперовому або електронному вигляді на проведення сертифікації, яка містить відомості щодо:

повного найменування (для юридичної особи) або прізвище, ім'я, по батькові (для фізичної особи – підприємця), адресу місцезнаходження, ідентифікаційний код в Єдиному державному реєстрі підприємств і організацій України (для юридичної особи) або реєстраційний номер облікової картки платника податків (для фізичної особи) або серію та номер паспорта громадянина України (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідному контролюючому органу і мають відмітку у паспорті);

адреси всіх потужностей, на яких особа має намір здійснювати органічне виробництво та/або обіг органічної продукції, а також детальну інформацію щодо земель, на яких планується здійснення такої діяльності;

виду діяльності (виробництво у певній галузі органічного виробництва та/або обіг органічної продукції), за якими особа має намір пройти сертифікацію.

6. До заяви на проведення сертифікації додається згода особи на обробку її персональних даних, а також письмове зобов'язання особи дотримуватись вимог законодавства.

7. Після отримання заяви на проведення сертифікації орган сертифікації перевіряє подані відомості та ухвалює рішення щодо можливості укладення договору, про що інформує особу в паперовому або електронному вигляді.

8. Особа стає оператором з дати підписання Договору, яка одночасно є датою початку сертифікації, та вноситься до Державного реєстру операторів, що здійснюють виробництво продукції відповідно до вимог законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції (далі – Реєстр операторів) відповідно до Порядку ведення Державного реєстру операторів, що здійснюють виробництво продукції відповідно до вимог законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції, Державного реєстру органів сертифікації у сфері органічного виробництва та обігу органічної продукції, Державного реєстру органічного насіння і садивного матеріалу (далі – Порядок ведення реєстрів).

Перелік операторів

9. Орган сертифікації веде перелік операторів, з якими він уклав договір (далі – Перелік операторів). Перелік операторів розміщується у відкритому доступі на офіційному сайті органу сертифікації.

10. Перелік операторів повинен містити таку інформацію:

повне найменування (для юридичної особи) або прізвище, ім'я та по батькові оператора (для фізичної особи – підприємця);

адресу оператора та площу земель, зайнятих під органічне виробництво, що належать йому на праві власності або праві користування;

вид діяльності оператора (органічне виробництво із зазначенням відповідної галузі та/або обіг органічної продукції);

категорія, асортимент продукції, її статус (перехідного періоду, органічна);

номер сертифіката та дата видачі сертифіката, дата закінчення строку його дії;

статус сертифікації (чинний, зупинений (тимчасово припинений),

скасований).

Орган сертифікації може додатково визначити іншу інформацію, що вноситься до Переліку операторів.

11. Орган сертифікації зобов'язаний підтримувати інформацію, внесену до Переліку операторів, в актуальному стані та оновлювати інформацію. Оновлення інформації має відбуватися не пізніше двох робочих днів з дня підтвердження такої інформації органом сертифікації.

12. Орган сертифікації зобов'язаний надавати Мінекономіки актуальну інформацію про операторів, з якими він уклав Договір, необхідну для ведення Реєстру операторів відповідно до Порядку ведення реєстрів.

Опис діяльності оператора

13. Кожен оператор зобов'язаний вести опис своєї діяльності, підтримувати такий опис в актуальному стані та надавати органу сертифікації оновлену інформацію стосовно змін у діяльності оператора.

Оператор зобов'язаний вести в електронній або паперовій формі журнали обліку у відповідній галузі органічного виробництва та/або обігу продукції. Журнал обліку зберігається у приміщеннях відповідної потужності та надається на вимогу органу сертифікації.

Журнал обліку повинен включати інформацію, передбачену Порядком (детальними правилами) органічного виробництва та обігу органічної продукції, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 23 жовтня 2019 р. № 970 (Офіційний вісник України, 2019 р., № 97, ст. 22), та може додатково містити іншу інформацію, визначену у Договорі. Інформація у журналі обліку повинна постійно оновлюватися та надаватися на вимогу органу сертифікації або Держпродспоживслужби.

14. Опис діяльності оператора включає:

загальний опис діяльності оператора (далі – загальний опис);

галузевий опис діяльності оператора (далі – галузевий опис).

15. Загальний опис складається оператором за формою, визначеною органом сертифікації, та включає інформацію про:

1) діяльність оператора із зазначенням та описом всіх його потужностей, включаючи потужності, що використовуються для приймання, обробки, пакування / перепакування, маркування / перемаркування та зберігання продукції;

2) асортимент продукції, що виробляється оператором та/або щодо якої здійснюється обіг у межах категорії, щодо якої оператор має намір сертифікувати органічне виробництво та/або обіг органічної продукції;

3) перелік заходів, що вживаються та вживатимуться оператором для дотримання законодавства та/або зменшення ризику забруднення органічної продукції забороненими речовинами або продуктами;

4) перелік заходів, що вживаються та/або вживатимуться оператором для запобігання змішування або підміни органічної продукції неорганічною;

5) перелік методів виробництва (технологічних процесів), що використовуються та/або будуть використовуватися оператором;

6) транспортування продукції, включаючи вид транспортного засобу та вид пакування.

У разі імпорту органічної продукції до загального опису перший вантажоодержувач додатково повинен включати інформацію щодо потужностей, які використовуються ним для приймання та зберігання органічної продукції.

У разі залучення до виконання окремих послуг (робіт) третіх осіб, у тому числі на підрядних (давальницьких) умовах, необхідних для органічного виробництва та/або обігу органічної продукції, загальний опис також повинен включати:

перелік таких третіх осіб з описом їхньої діяльності та зазначенням органів сертифікації, з якими такі особи уклали договір;

згоду третіх осіб на перевірку їх діяльності органом сертифікації, з яким оператор уклав Договір;

усі практичні заходи, які вживаються для забезпечення ефективної системи контролю за продукцією, яку оператор розміщує на ринку, включаючи підтверджуальну документацію.

До загального опису оператор додає таку інформацію:

1) для сільськогосподарських угідь та місць збирання органічних об'єктів рослинного світу:

за наявності – дату припинення використання на відповідних земельних ділянках речовин, інших ніж ті, що зазначені в Переліку речовин (інгредієнтів, компонентів), що дозволяється використовувати у процесі органічного виробництва та які дозволені до використання у гранично допустимій кількості, затвердженному в установленому законом порядку (далі – перелік речовин (інгредієнтів, компонентів));

2) список речовин з переліку речовин (інгредієнтів, компонентів) та/або інших речовин (інгредієнтів, компонентів), які оператор використовував протягом останнього календарного року та які плануються ним до використання у наступному календарному році;

3) за наявності укладеного договору з іншим органом сертифікації та/або органом іноземної сертифікації – найменування такого органу сертифікації та/або органу іноземної сертифікації із зазначенням відповідної галузі органічного виробництва та/або обігу органічної продукції;

4) підтвердження того, що оператор зобов'язується:

проводити діяльність відповідно до законодавства;
вживати необхідних заходів для усунення невідповідностей вимогам законодавства;

у разі виникнення сумнівів, що продукція, яку він виробив, або щодо якої ним здійснювався обіг, або яку він отримав від іншого оператора, не відповідає вимогам законодавства – інформувати про це орган сертифікації, з яким він уклав Договір;

вживати належних заходів щодо обміну інформацією між органами сертифікації, з якими він або треті особи, які надають йому окремі послуги (роботи), у тому числі підрядні (давальницькі), уклали договори;

у разі зміни органу сертифікації оператором або третіми особами, які надають такому оператору окремі послуги (роботи), у тому числі підрядні (давальницькі), – вживати належних заходів щодо передачі інформації та документів, потрібних для забезпечення безперервності сертифікації, у тому числі повний перелік невідповідностей вимогам законодавства (за наявності);

інформувати орган сертифікації про укладення або припинення договорів з іншими органами сертифікації;

зберігати документи, які стосуються сертифікації, не менше, ніж п'ять років;

5) у разі імпорту органічної продукції оператор додатково надає підтвердження того, що він зобов'язується забезпечити доступ органу сертифікації до перевірок всіх потужностей, які використовуються ним для приймання та зберігання органічної продукції.

16. Галузевий опис оператора, що здійснює органічне виробництво та/або обіг органічної продукції у галузі рослинництва, повинен включати:

1) повний опис всіх потужностей, у тому числі місць зберігання, переробки, пакування, та земельних ділянок;

2) щорічний план виробництва органічної продукції рослинництва по кожній земельній ділянці окремо із зазначенням її площі.

17. Галузевий опис оператора, що здійснює органічне виробництво та/або обіг органічної продукції у галузі заготівлі органічних об'єктів рослинного світу, повинен включати:

спеціальні дозволи на використання лісових ресурсів та інші документи, що стосуються заготівлі органічних об'єктів рослинного світу;

документальне підтвердження від компетентних органів державної влади або місцевого самоврядування, що у відповідних місцях збирання не

застосовувалися речовини, інші ніж ті, що зазначені в переліку речовин (інгредієнтів, компонентів);

опис території збору об'єктів рослинного світу.

18. Галузевий опис оператора, що здійснює органічне виробництво та/або обіг у галузі виробництва органічних кормів, повинен включати:

повний опис всіх потужностей, які використовуються для приймання, підготовки і зберігання продуктів, що використовуються для підготовки вихідних кормів на кожному етапі виробництва;

повний опис всіх потужностей, які використовуються для зберігання інших продуктів, що застосовуються для підготовки кормів;

повний опис всіх потужностей, які використовуються для зберігання продуктів для очищення і дезінфекції;

опис кормових сумішей, які оператор збирається виробляти відповідно до законодавства, та вид тварин, для яких призначені кормові суміші (у разі здійснення такої діяльності);

найменування кормових матеріалів, підготовкою яких оператор має намір займатися (у разі здійснення такої діяльності).

19. Галузевий опис оператора, що здійснює органічне виробництво та/або обіг органічної продукції у галузі органічного тваринництва, повинен включати:

повний опис, включаючи зазначення площі, приміщень для утримання тварин, пасовищ, відкритих майданчиків тощо, та, у відповідних випадках, приміщень для зберігання, пакування і переробки продукції тваринництва та тварин, сировини і вхідних продуктів;

повний опис місць зберігання гною.

Перелік заходів, що вживаються та вживатимуться оператором для дотримання законодавства та зменшення ризику забруднення забороненими речовинами або продуктами у галузі органічного тваринництва повинен включати:

1) план розкидання гною, узгоджений з органом сертифікації, повний опис територій, виділених під вирощування рослин (у разі здійснення такої діяльності);

2) письмові угоди про співпрацю з іншими операторами або іншими суб'єктами господарювання про використання надлишкового гною від органічного виробництва (за наявності);

3) план управління потужністю у галузі органічного тваринництва.

План управління потужністю у галузі органічного тваринництва повинен включати інформацію:

1) стосовно тварин, які прибули до господарства:

місце походження та дату прибуття кожної тварини у господарство;

перехідний період;

ідентифікаційний номер тварини;

ветеринарні документи;

2) стосовно тварин, які вибули з господарства:

вік, кількість голів, вага (у випадку забою), ідентифікаційні номери-тварин та місце призначення;

причини їх вибуття;

3) щодо будь-яких втрачених тварин та причини їх втрати;

4) стосовно кормів:

вид;

кормові добавки;

співвідношення кормових інгредієнтів добового раціону;

умови доступу до зон вільного вигулу щодо яких застосовуються певні обмеження;

дати переходу з зимових пасовищ на літні;

5) стосовно профілактики і лікування хвороб:

дата лікування, діагноз, дозування ветеринарних препаратів;

ветеринарний препарат, інформація про активні діючі речовини, що використовуються і рекомендації ліцензованого лікаря ветеринарної медицини

щодо засобів догляду із зазначеннями причин застосування та періоду їх виведення, перш ніж продукти тваринного походження можуть вважатися органічними.

20. Галузевий опис оператора, що здійснює органічне виробництво та/або обіг органічної продукції у галузі органічного бджільництва, повинен включати перелік документів, визначених пунктом 19 цього Порядку, а також:

карти відповідного масштабу з переліком місць розташування пасік та вуликів з їх ідентифікацією;

заходи щодо забезпечення належної заготівлі, переробки, зберігання та реалізації продуктів бджільництва;

записи щодо перевезення (кочівлі) пасік;

у разі годівлі бджіл – зазначається інформація про вид корму та його кількість, дату годівлі із зазначенням номеру відповідних вуликів;

у разі лікування бджіл – зазначається інформація про ветеринарний препарат, інформація про активні діючі речовини, діагноз, дозування, метод введення препарату, тривалість лікування, період виведення, перш ніж продукти бджільництва можуть вважатися органічними.

21. Галузевий опис оператора, що здійснює органічне виробництво та/або обіг у галузі органічної аквакультури та/або морських водоростей, повинен включати:

- 1) повний опис споруд на суші та на морі;
- 2) висновок з оцінки впливу на довкілля;
- 3) план сталого управління потужністю у галузі органічної аквакультури та/або морських водоростей.

У разі вирощування диких морських водоростей додатково складається повний опис і карта берегових і морських зон збирання та території, на якій здійснюється обробка морських водоростей, а для молюсків – резюме окремої глави плану сталого управління, яка містить звіт про територію, що використовується.

22. Галузевий опис оператора, що здійснює обіг органічної продукції у частині імпорту повинен включати:

повний асортимент продукції, що ввозиться на митну територію України;

повний опис всіх потужностей, які використовуються для зберігання продукції до її постачання першому вантажоодержувачу;

перелік постачальників органічної продукції, що ввозиться на митну територію України;

копії сертифікатів, що засвідчують органічне виробництво та обіг такої органічної продукції, виданих органом іноземної сертифікації та органом сертифікації.

23. Галузевий опис оператора, що здійснює органічне виробництво та/або обіг органічної продукції у галузі виробництва органічних харчових продуктів (у тому числі продукції виноробства) повинен включати:

повний асортимент харчових продуктів, які виробляє оператор;

перелік постачальників органічних інгредієнтів, які використовуються під час виробництва органічних харчових продуктів;

склад (інгредієнти) органічних харчових продуктів, які виробляє оператор.

24. Оператор може додати до опису оператора будь-яку інформацію, що підтверджує дотримання ним законодавства та яка може бути необхідною для сертифікації органічного виробництва.

До опису оператора на вимогу органу сертифікації включається будь-яка інша інформація, що підтверджує дотримання оператором законодавства та яка є необхідною для сертифікації органічного виробництва.

25. Кожен оператор зобов'язаний зберігати та надавати на вимогу органу сертифікації підтверджувальну документацію, в тому числі бухгалтерську та облікову, що стосується органічного виробництва та/або обігу органічної продукції.

До такої документації належать:

у разі органічного виробництва та обігу органічної продукції – журнали обліку та інші записи щодо виробництва, закупівлі, приймання та зберігання

продукції, транспортні та платіжні документи за поставлені товари / надані послуги;

у разі обігу органічної продукції – транспортні та платіжні документи за поставлену органічну продукцію, сертифікати, що підтверджують відповідність органічного виробництва та/або обігу органічної продукції вимогам законодавства;

у разі обігу органічної продукції в частині імпорту – транспортні та платіжні документи на імпортовану продукцію, сертифікат, що засвідчує органічне виробництво та/або обіг такої органічної продукції у державі походження, сертифікат, що підтверджує відповідність обігу такої продукції вимогам законодавства, митні документи.

До записів щодо виробництва, закупівлі, приймання та зберігання продукції належить інформація про:

1) підтвердження відокремлення органічного від неорганічного виробництва;

2) у випадку збирання органічних морських водоростей на спільній (загальній площі) з неорганічними – обсяг зібраних морських водоростей, яка підтверджує те, що весь урожай відповідає вимогам органічного виробництва та не перевищено встановлені ліміти збору;

3) у випадку виробництва двостулкових молюсків – місце, час та спосіб збору дикого посадкового матеріалу;

4) наявність системи внутрішнього контролю вхідної продукції та її подальшого використання, у тому числі документи, що підтверджують:

найменування і кількість органічної продукції, поставленої оператору;

найменування і кількість усіх придбаних вхідних продуктів;

найменування і кількість органічної продукції, що зберігається на складах оператора.

5) для операторів, які не зберігають органічні продукти на складі або не працюють з ними фізично, – найменування і кількість придбаної або реалізованої

(проданої) ними органічної продукції, а також їх постачальників, покупців і вантажоодержувачів;

б) для вантажоодержувачів, якщо вони не є покупцями та кінцевими споживачами, – найменування і кількість будь-якої продукції, що залишила приміщення або приміщення першого вантажоодержувача чи приміщення для зберігання.

На вимогу органу сертифікації оператор надає інші документи, що підтверджують відповідність виробництва та/або обігу органічної продукції вимогам законодавства.

Перша інспекція та наступні перевірки

26. Відповідність усіх стадій органічного виробництва та обігу органічної продукції вимогам законодавства визначається шляхом проведення першої інспекції та наступних перевірок.

27. Визначення відповідності усіх стадій органічного виробництва та/або обігу органічної продукції вимогам законодавства проводиться інспектором з відповідної галузі органічного виробництва та/або обігу органічної продукції шляхом проведення таких видів перевірок:

- 1) першої інспекції;
- 2) щорічної планової перевірки;
- 3) позапланових перевірок, у тому числі додаткових вибіркових перевірок діяльності та потужностей оператора.

28. При першій інспекції та будь-яких наступних перевірках оператор зобов'язаний надати органу сертифікації опис своєї діяльності відповідно до пунктів 13-25 цього Порядку, а також наявну підтверджувальну документацію.

Оператор на вимогу органу сертифікації зобов'язаний надати також інформацію, що підтверджує дотримання ним законодавства.

Оператор не пізніше п'яти робочих днів з дати виникнення будь-яких змін в інформації, наданій органу сертифікації, зобов'язаний інформувати орган сертифікації про такі зміни у спосіб, визначений Договором.

29. Сертифікація проводиться щонайменше з однією щорічною плановою перевіркою.

Якщо у оператора є потужності, на яких не здійснюється органічне виробництво або обіг органічної продукції, орган сертифікації також має право здійснювати перевірки таких потужностей.

Виїзда перевірка здійснюється інспектором з відповідної галузі органічного виробництва та/або обігу органічної продукції і може включати відбір зразків (проб) ґрунту або матеріалів, насіння та садивного матеріалу, кормів, продукції, води для проведення лабораторних досліджень (випробувань).

Лабораторні дослідження (випробування) проводяться виключно в акредитованих лабораторіях.

30. Орган сертифікації відбирає зразки (проби) відповідно до політики та процедур планування перевірок. Крім того, орган сертифікації має право відібрати зразки (проби) поза таким планом у разі виникнення підозри щодо недотримання оператором законодавства.

Відбір зразків (проб) здійснюється з метою перевірки:

на предмет можливого забруднення забороненими речовинами або продуктами шляхом лабораторних досліджень (випробувань);

методів виробництва (технологічних процесів) на предмет їх відповідності законодавству.

При проведенні перевірки орган сертифікації зобов'язаний відібрати зразки не менше, ніж у 5 % операторів, з якими у нього укладено Договори, з урахуванням загальної оцінки ризиків.

31. Для визначення частоти та форми проведення перевірки орган сертифікації не рідше, ніж один раз на рік, проводить загальну оцінку ризиків діяльності операторів, з якими орган сертифікації уклав Договори, з урахуванням всіх стадій органічного виробництва та/або обігу органічної продукції.

При проведенні загальної оцінки ризиків враховуються такі критерії:

- 1) результати першої інспекції та попередніх перевірок;
- 2) загальний та галузевий опис оператора, у тому числі обсяги виробництва органічної продукції, її категорію та повний асортимент;
- 3) наявність загрози змішування та/або підміни органічної продукції неорганічною, в тому числі наявність у оператора неорганічного виробництва;
- 4) наявність договорів про виконання окремих послуг (робіт), у тому числі підрядних (давальницьких) умовах, необхідних для органічного виробництва та/або обігу органічної продукції;
- 5) укладення / розірвання Договору з іншим органом сертифікації;
- 6) інші критерії, визначені органом сертифікації.

32. Орган сертифікації проводить перевірки діяльності оператора на основі загальної оцінки ризиків.

Анонсовані перевірки проводяться за умови повідомлення оператора не пізніше ніж за три робочі дні до здійснення такого заходу.

Не менше 10 % від загальної кількості перевірок, що проводиться органом сертифікації, повинні бути неанонсованими.

Не менше 10 % від загальної кількості операторів, з якими орган сертифікації уклав Договір, підлягають додатковим вибірковим перевіркам (анонсованим або неанонсованим) відповідно до загальної оцінки ризиків.

33. Для проведення перевірки оператор зобов'язаний забезпечити:

- 1) безперешкодний доступ інспекторів з органічного виробництва та/або обігу органічної продукції та/або державних інспекторів Держпродспоживслужби до всіх потужностей та відбору зразків, а також до фінансової, бухгалтерської, технічної документації, та будь-яких інших документів, необхідних для сертифікації органічного виробництва;
- 2) інформацією, яка може бути необхідною для здійснення перевірки та визначення відповідності усіх стадій виробництва та/або обігу органічної продукції вимогам законодавства;

3) інформацією про внутрішню систему управління якістю або план сталого розвитку для відповідної галузі, де це передбачається законодавством.

34. У разі імпорту органічної продукції, оператор зобов'язаний надати органу сертифікації інформацію про:

перелік потужностей, які він використовує, та всю інформацію, яка стосується діяльності його як імпортера;

перелік потужностей, які планується використовувати для зберігання органічної продукції, що імпортуються, до передачі такої продукції першому вантажоодержувачу;

першого вантажоодержувача (повне найменування (для юридичної особи) або прізвище, ім'я, по батькові (для фізичної особи – підприємця), адресу місцезнаходження, ідентифікаційний код в Єдиному державному реєстрі підприємств і організацій України (для юридичної особи) або реєстраційний номер облікової картки платника податків (для фізичної особи) або серію та номер паспорта громадянина України (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідному контролюючому органу і мають відмітку у паспорті) та перелік його потужностей (за наявності).

35. У разі органічного виробництва двостулкових молюсків перевірка здійснюється органом сертифікації перед і під час найбільшого виробництва ними біомаси.

36. За результатами першої інспекції та наступних перевірок інспектор з відповідної галузі органічного виробництва та/або обігу органічної продукції складає звіт про перевірку (першу інспекцію), у якому фіксуються:

перелік проінспектованих / перевірених потужностей;
виявлені під час першої інспекції або наступних перевірок невідповідності вимогам законодавства.

Звіт про перевірку (першу інспекцію) складається інспектором з відповідної галузі органічного виробництва та/або обігу органічної продукції, на якого покладено функції з проведення першої інспекції та/або наступних перевірок, у день закінчення проведення першої інспекції або наступних перевірок та підписується оператором та інспектором з відповідної галузі органічного виробництва та/або обігу органічної продукції.

37. Оцінювання результатів першої інспекції та наступних перевірок здійснюється інспектором з відповідної галузі органічного виробництва та/або обігу органічної продукції, на якого покладено функції з проведення оцінювання результатів першої інспекції та наступних перевірок, на підставі інформації, отриманої:

від оператора (поданого оператором опису діяльності, іншої наданої ним документації);

від інспекторів з відповідної галузі органічного виробництва та/або обігу органічної продукції (результатів проведення першої інспекції та/або наступних перевірки, що містяться в звіті про перевірку (першу інспекцію));

від державних органів, органів місцевого самоврядування;

третіх осіб, у тому числі інших органів сертифікації та акредитованих лабораторій;

з відкритих джерел інформації.

За результатами оцінювання інспектор з відповідної галузі органічного виробництва та/або обігу органічної продукції, на якого покладено функції з проведення оцінювання результатів першої інспекції та наступних перевірок, складає сертифікаційний звіт, який надсилається оператору після аналізу всієї отриманої інформації та містить:

1) повний перелік невідповідностей, виявлених після оцінювання результатів першої інспекції та/або наступних перевірок;

2) інформацію про заходи, яких необхідно вжити для усунення невідповідностей вимогам законодавства, та їх виконання;

3) іншу інформацію, яка містить висновки щодо відповідності діяльності оператора на усіх стадіях виробництва та/або обігу органічної продукції вимогам законодавства.

У сертифікаційному звіті, складеному за результатами першої інспекції, фіксується дата початку перехідного періоду (якщо такий період застосовується).

38. Орган сертифікації зобов'язаний вести записи про проведені заходи із сертифікації та про розгляд апеляцій на його рішення, включаючи:

- інформацію про кількість перших інспекцій та перевірок;
- інформацію про кількість відібраних зразків;
- зведену інформацію про вжиті заходи за результатами виявлення порушень законодавства відповідно до пункту 61 цього Порядку;
- зведену інформацію про прийняті рішення щодо винятків;
- інформацію про кількість поданих та розглянутих апеляцій на його рішення.

Органи сертифікації щорічно подають звіт про проведені заходи із сертифікації та розгляд апеляцій до Держпродспоживслужби у порядку, встановленому Мінекономіки.

Моніторинг та сертифікаційний супровід діяльності оператора

39. Орган сертифікації здійснює моніторинг та сертифікаційний супровід діяльності оператора, що включає:

- оцінювання результатів першої інспекції та наступних перевірок;
- надання окремої згоди на певні дії (погодження) та інший сертифікаційний супровід діяльності оператора, в тому числі з імпорту та/або експорту;
- інші дії, передбачені Договором, для забезпечення відповідності усіх стадій виробництва та обігу органічної продукції вимогам законодавства.

40. Орган сертифікації за запитом оператора у кожному конкретному випадку погоджує дії оператора (далі – погодження) у разі, якщо:

оператор має намір доручити надання окремих послуг (робіт), у тому числі підрядних (давальницьких), необхідних для органічного виробництва та/або обігу органічної продукції, третій особі;

оператор має намір застосування винятку з вимог органічного виробництва, передбачених частиною першою статті 24 Закону України “Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції”;

визначається ретроспективна дата початку перехідного періоду;

це передбачається чинним законодавством України.

41. Орган сертифікації може надати погодження на залучення третьої особи до надання окремих послуг (робіт), у тому числі підрядних (давальницьких), необхідних для органічного виробництва та/або обігу органічної продукції, що здійснюється оператором, за умови проведення перевірки потужностей такої третьої особи та здійснення подальших перевірок протягом дії відповідного договору, за яким надаються окремі послуги (роботи).

Перевірка третьої особи здійснюється згідно з положеннями цього Порядку, що застосовуються для перевірки оператора.

У разі імпорту органічної продукції положення цього пункту поширюються також на першого вантажоодержувача.

42. Для отримання погодження на застосування винятків з вимог органічного виробництва, передбачених частиною першою статті 24 Закону України “Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції”, оператор повинен звернутися до органу сертифікації, з яким у нього укладено Договір, з аргументованим запитом на застосування винятку з органічного виробництва.

У запиті вказується:

назва оператора;

контактна особа оператора;

аргументована інформація про необхідність застосування винятку з вимог органічного виробництва, передбачених частиною першою статті 24 Закону

України “Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції”.

43. У випадку отримання погодження на використання неорганічного насіння та/або садивного матеріалу оператор додатково надає:

аргументовану інформацію про відсутність на ринку органічного насіння та/або садивного матеріалу (в тому числі інформацію з Державного реєстру органічного насіння та садивного матеріалу);

інформацію про неорганічне насіння та/або садивний матеріал, які він має намір використовувати, із зазначенням назви культури, постачальника, якісних характеристик, кількості такого насіння та/або садивного матеріалу.

Запит на застосування винятку з органічного виробництва стосовно використання неорганічного насіння та/або садивного матеріалу подається до початку висіву насіння та/або посадки садивного матеріалу.

44. Орган сертифікації у рішенні про погодження на застосування винятку з органічного виробництва, в тому числі використання неорганічного насіння та/або садивного матеріалу, обов’язково зазначає:

підставу ухвалення такого рішення;

умови застосування винятку;

термін дії рішення (для насіння не може перевищувати один сезон).

45. У випадках, передбачених частиною четвертою статті 25 Закону України “Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції”, орган сертифікації має право визначити ретроспективну дату початку перехідного періоду шляхом її погодження.

Для отримання такого погодження оператор повинен звернутися до органу сертифікації, з яким у нього укладено Договір, з аргументованою заявкою, до якої додати загальний та галузевий опис оператора з додатковою інформацією, яка вимагається органом сертифікації.

Орган сертифікації при ухваленні рішення про визначення ретроспективної дати початку перехідного періоду повинен вказати підстави ухвалення такого рішення.

46. Орган сертифікації надає оператору письмову згоду на маркування органічної продукції, у тому числі на використання державного логотипа для органічної продукції.

Для отримання письмової згоди на використання державного логотипа для органічної продукції оператор укладає з органом сертифікації договір на використання державного логотипа для органічної продукції.

Орган сертифікації набуває право на укладення з оператором договору на використання державного логотипа для органічної продукції виключно за наявності чинного договору про надання дозволу на використання державного логотипа для органічної продукції, укладеного з Мінекономіки.

Типові умови договору про надання дозволу на використання державного логотипа для органічної продукції затверджуються Мінекономіки.

Договір про надання дозволу на використання державного логотипа для органічної продукції укладається між органом сертифікації та Мінекономіки у такому порядку:

1) підприємство, установа, організація чи їхній підрозділ, що претендує на внесення до Державного реєстру органів сертифікації у сфері органічного виробництва та обігу органічної продукції (далі – Реєстр органів сертифікації), подає Мінекономіки підписаний зі свого боку договір про надання дозволу на використання державного логотипа для органічної продукції згідно з типовими умовами, затвердженими Мінекономіки;

2) Мінекономіки у разі прийняття рішення про внесення підприємства, установи, організації чи їхнього підрозділу до Реєстру органів сертифікації підписує з органом сертифікації договір про надання дозволу на використання державного логотипа для органічної продукції не пізніше 5 робочих днів з дня прийняття такого рішення.

Сертифікат

47. У процесі сертифікації за результатами перевірки на всіх етапах виробництва та обігу органічної продукції органом сертифікації встановлюється їх відповідність вимогам законодавства і ухвалюється вмотивоване рішення про видачу або відмову у видачі сертифіката.

48. На підставі рішення про видачу сертифіката органом сертифікації видається сертифікат за формою, встановлено додатком до цього Порядку. Сертифікат складається українською мовою та, за потреби, додатково англійською мовою.

Сертифікат видається в одному примірнику одним органом сертифікації для кожного окремого оператора. Чинним може бути лише один сертифікат, виданий одним органом сертифікації. У разі видачі нового сертифіката попередній сертифікат втрачає чинність.

Чинність сертифіката припиняється у разі:

виключення оператора з Реєстру операторів;

його скасування з підстав, передбачених Законом України “Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції”;

видачі нового сертифіката на заміну попереднього;

У разі виключення органу сертифікації з Державного реєстру органів сертифікації у сфері органічного виробництва та обігу органічної продукції (далі – Реєстр органів сертифікації) скасування виданих ним сертифікатів здійснюється за рішенням Мінекономіки.

49. У сертифікаті обов’язково зазначається:

підтвердження відповідності діяльності оператора вимогам законодавства України у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції;

номер сертифіката;

інформація про орган сертифікації, що видав сертифікат (повне найменування, ідентифікаційний код юридичної особи в Єдиному державному

реєстрі підприємств і організацій України, адреса місцезнаходження, реєстраційний код згідно Реєстру органів сертифікації);

інформація про оператора (прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи – підприємця / найменування юридичної особи, код згідно з Єдиним державним реєстром юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань (для юридичних осіб, далі – ідентифікаційний код юридичної особи) або реєстраційний номер облікової картки платника податків (для фізичних осіб) або серію та номер паспорта громадянина України (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідному контролюючому органу і мають відмітку у паспорті, адреса місцезнаходження, адреси потужностей;

галузь (галузі) органічного виробництва та/або обігу органічної продукції, за якою (якими) здійснюється сертифікація (відповідно до статті 13 Закону України «Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції»), та відповідна категорія продуктів (відповідно до пункту 50 цього Порядку);

вид діяльності (органічне виробництво та/або обіг органічної продукції), за яким здійснюється сертифікація (відповідно до пункту 51 цього Порядку);

визначення статусу продукції (органічна / перехідного періоду) та її асортимент згідно з додатком до сертифіката;

дата щорічної планової перевірки;

дата видачі сертифіката, дата закінчення строку його дії;

посада та прізвище, ім'я, по батькові уповноваженої особи органу сертифікації.

Повний асортимент продукції, що виробляється оператором у процесі органічного виробництва та/або щодо якої здійснюється обіг, із зазначенням її статусу (органічна / перехідного періоду) оформлюється додатком до сертифіката у паперовій та електронній формі.

Додаток до сертифіката в електронній формі обов'язково розміщується на сайті органу сертифікації та підтримується органом сертифікації в актуальному стані.

50. Продукція у межах відповідних галузей поділяється на такі категорії:

- 1) продукти рослинництва, що не піддавалися переробці (крім об'єктів рослинного світу);
- 2) об'єкти рослинного світу, що не піддавалися переробці;
- 3) живі тварини або продукти тваринництва, що не піддавалися переробці (крім продуктів бджільництва);
- 4) продукти бджільництва, що не піддавалися переробці;
- 5) об'єкти аквакультури та водорості;
- 6) харчові продукти сільськогосподарського походження;
- 7) продукти сільськогосподарського походження, що піддавалися переробці для використання як корми;
- 8) насіння та садивний матеріал.

51. До виду діяльності у межах окремої галузі виробництва належить діяльність із:

виробництва сільськогосподарської продукції: первинне виробництво, в тому числі збирання, підготовка, обробка, змішування, наповнення, пакування, переробка, відновлення та інші зміни стану продукції;

обігу сільськогосподарської продукції: реалізація (продаж) товарів у межах митної території України; експорт; імпорт, переміщення (транспортування) або зберігання органічної продукції з метою реалізації (продажу), крім переміщення або зберігання маркованої органічної продукції для цілей реалізації кінцевому споживачу.

52. Орган сертифікації зобов'язаний зберігати копії сертифікатів та вмотивованих рішень про видачу або відмову у видачі сертифіката протягом п'яти років з дати їх видачі.

53. У разі втрати оригіналу сертифіката оператор або уповноважена ним особа звертається до органу сертифікації із заявою про видачу дубліката

сертифіката. Орган сертифікації в п'ятиденний термін ухвалює рішення про відмову або про видачу дубліката сертифіката з відповідною позначкою “дублікат”, про що письмово інформує оператора. Термін дії дубліката сертифіката повинен відповідати терміну дії оригіналу сертифіката.

54. Орган сертифікації має право зупинити (тимчасово припинити) або скасувати дію сертифіката з підстав, визначених частиною п'ятою статті 27 Закону України “Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції”. У разі ухвалення рішення про зупинення (тимчасове припинення) або скасування дії сертифіката орган сертифікації зобов’язаний проінформувати:

- 1) оператора – не пізніше дня, наступного за днем ухвалення відповідного рішення;
- 2) Мінекономіки та Держпродспоживслужбу – не пізніше п’яти днів з дня ухвалення відповідного рішення.

55. Рішення органу сертифікації може бути оскаржене у порядку апеляції до органу сертифікації, а потім – до Держпродспоживслужби.

Заходи, що вживаються у випадку наявності підозри порушення законодавства та обмін інформацією

56. Якщо оператор має сумнів, що продукція, яку він виробив, або щодо якої ним здійснювався обіг, або яку він отримав від іншого оператора, не відповідає вимогам законодавства, він зобов’язаний:

ідентифікувати таку продукцію та відокремити її від іншої продукції, яка відповідає вимогам законодавства;

повідомити про це орган сертифікації, з яким він уклав Договір;

вжити заходів, спрямованих на недопущення маркування такої продукції як органічної, у тому числі направити таку продукцію на переробку, пакування або реалізацію (продаж) як неорганічну.

Така продукція може бути введена в обіг як органічна тільки з письмової згоди органу сертифікації за умови підтвердження відповідності такої продукції вимогам законодавства.

57. Якщо орган сертифікації вважає або має підставу вважати, що продукція, яку виробив оператор або щодо якої оператором здійснювався обіг, не відповідає законодавству, але маркована як органічна, цей орган сертифікації зобов'язаний заборонити оператору реалізовувати (продажати) продукцію з таким маркуванням. Заборона може бути оскаржена у порядку апеляції, визначеному Мінекономіки.

58. Орган сертифікації визначає строк, на який встановлено заборону. Протягом цього строку оператор зобов'язаний співпрацювати з органом сертифікації щодо з'ясування обставин порушення законодавства, в тому числі надавати обґрунтовані пояснення та підтверджувальну документацію.

59. Якщо під час перевірок орган сертифікації встановить факти, що свідчать про порушення чинного законодавства України оператором, який має Договір з іншим органом сертифікації, то про зазначені факти орган сертифікації невідкладно повідомляє відповідний орган сертифікації, з яким у цього оператора укладено Договір, та відповідний територіальний орган Держпродспоживслужби.

60. Органи сертифікації з метою належного виконання обов'язків щодо проведення сертифікації повинні обмінюватися інформацією щодо операторів.

Для потужностей оператора, які повністю чи частково перевіряються різними органами сертифікації, має бути забезпечено обмін даними, необхідними для відповідної діяльності з сертифікації, між такими органами сертифікації.

61. У разі виявлення порушень законодавства орган сертифікації ухвалює такі рішення залежно від обставин:

- 1) стосовно продукції:

заборона маркування відповідної партії продукції як органічної з вилученням посилання на органічне виробництво такої продукції та перемаркування відповідної партії продукції як неорганічної;

2) стосовно сертифіката:

зупинення (тимчасове припинення) дії;

скасування;

3) стосовно операторів:

проведення додаткової перевірки;

запровадження нового перехідного періоду;

звернення до Мінекономіки щодо виключення оператора з Реєстру операторів;

62. У разі виявлення порушень оператором вимог, встановлених частиною першою статті 40 Закону України “Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції” орган сертифікації невідкладно інформує про таке порушення відповідний територіальний орган Держпродспоживслужби.

63. Якщо органу сертифікації стало відомо про порушення особою, яка здійснює органічне виробництво та/або обіг органічної продукції відповідно до положень законодавства, іншого, ніж законодавство України, то такий орган сертифікації зобов’язаний повідомити Держпроспоживслужбу, яка інформує про такі порушення компетентний орган іноземної держави. Держпродспоживслужба має право вимагати від органу сертифікації будь-яку інформацію, яка стосується такого порушення.

64. Якщо посадова особа Держпродспоживслужби під час проведення заходів державного контролю щодо оператора згідно із Законом України “Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин” виявить порушення законодавства про безпечність та окремі показники якості харчових продуктів та/або законодавства, про корми, про ветеринарну

медицину, то така посадова особа зобов'язана повідомити про це орган сертифікації, з яким у цього оператора укладено Договір.

Якщо такі порушення були виявлені щодо суб'єкта господарювання, який здійснює органічне виробництво за законодавством іншим, ніж законодавство України, то посадова особа Держпродспоживслужби має повідомити про це орган іноземної сертифікації та компетентний орган іноземної держави.

65. Оператор або третя особа, яка надає йому окремі послуги (роботи), у тому числі підрядні (давальницькі), у разі зміни органу сертифікації зобов'язані проінформувати про це інші органи сертифікації, з якими вони уклали Договори.

66. Попередній орган сертифікації зобов'язаний передати всю документацію, яка стосується діяльності оператора, новому органу сертифікації, включаючи інформацію, передбачену пунктами 13-25 цього Порядку, а також будь-які інші документи та інформацію, яка свідчить про те, що результати перевірок, що здійснювались попереднім органом сертифікації, передані оператору.

67. У разі розірвання Договору з оператором орган сертифікації повинен повідомити про це Мінекономіки протягом п'яти робочих днів.
